

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 32. Den 9 August 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellie-Raadere og Assessorer i det danske Cancellie.

Offentlig Indretning.

Fra den til det hidstrupske Gods Administration nedsatte Kommission er til det danske Cancelli indsendt den befalede aarlige Indberetning, hvoraf erfares dens Forretningers Fremgang for 1799 saaledes:

- 1) Foruden at Udsiftningen af Gensamagle Byes Jorder, i afvigte Aar, er fuldført, er ogsaa Fælledskabets Ophævelse af følgende Byes Jorder, nemlig: Tjæreby, Lyndby, Greve, Snadeløv-Hadstrup, Ranselille, Gonselille og Gjerdrup, aldeles tilendebragt.
- 2) Den Forstinspektør Bruel overdragne Forretning, at taxere Godsets Skove, samt at udarbejde en fuldstændig Plan til deres forstmæssige Behandling og fordeeltigste Anvendelse i Fremtiden, har, formodentlig

adskillige Hindringer, endnu ei kunnet suldsføres: dog yttre Kommissionen, at den snart vil kunne ventes færdig, da endeel af disse hidtil værende Hindringer ere nu ryddede af Veien.

3) I Henseende til Bidstrup-Hovedgaards Udparcellering og Overdragelse til Eiendom anmærker Kommissionen, at den, ligesom i de foregaaende, saaledes ogsaa i afvigte Aar, har anseet det betænkeligt at begynde paa nogen Mellemhandling om Fratrædelses-Vilkaarene med Forpagteren, eftersom ikkun 5 Aar ere forløbne af de 14 Aar, paa hvilke hans Forpagtnings-Kontrakt lyder.

4) Antallet af de Arvesæstebreve, som i afvigte Aar ere udfærdigede paa Gaarde, hvilke Beboerne have afstaaet paa Grund af det Løste, der indeholdes i de, ved Reskript af 25 Marts 1768, approberede Arvesæstebreve, beløber sig til 9, hvorimod paa Huusmandspladser ere udstedede 8 simple Fæstebreve imod sædvanlig høieste Indfæstnings-Penge og lige Afgift som hidtil.

Kommissionen anmærker derhos, at, endstjænde ingen Afkøbt i afvigte Aar er truffen om Eiendoms-Overdragelse med nogen af Arvesæsterne paa Godset, have dog tvende af disse mældt sig hos Kommissionen og forespurgt om Vilkaarene, paa hvilke Eiendom kunde erholdes, men at Kommissionen ei har kunnet opgive disse, før end den fra Landinspektør Unsgaard, til hvem det er
over-

overdraget at taxere Jorderne i Forhold til den som Norm for bedste Jord antagne Tact af 24, har erholdt disse Taxations-Forretninger.

Kommissionen mældte i øvrigt, at der i afvigte Aar er, ved offentlig Auktion, blevet solgt en Gaard i Taastrup, af Hartkorn 6 Tdr. 7 Skpr. 2 Fkr. 2 Alb. og Skovskyd 7 Skpr. 2 Fkr. 2 Alb., for den Kjøbesum 10,330 Rdlr., som skulde udbetales til 11 Juni Termin d. A.: den anfører ligeledes, at, foruden det Overskud af Godssets Revenuer, 2,700 Rdlr., over de Stadens Kasse forbeholdne 7000 Rdlr., hvilket er deponeret i Kongens Kasse mod 4 Proc. aarlig Rente, er end videre paa samme Maade deponeret et Overskud af 2,500 Rdlr. Den ovennævnte Kjøbesum 10,330 Rdlr. overlades til Kommissionen for Erstatningsfonden mod 4 Proc. aarlig Rente.

Efter at denne Indberetning af det danske Cancelli har været Hs. Majestæt foredragen, har det behaget Allerhøiøstsamme, under 11 Juli d. A., derpaa at resolvere saaledes: "Herved har intet været at bemærke."

Forgivninger.

Under 30 Juli d. A. er igjennem Rentekammeret udsærdiget en Plakat af følgende væsentlige Indhold: At Hs. Majestæt, i Henseende til den høie Priis, hvortil Rugen nu er stegen, og paa det at denne, til Brød fornødne, Korn-Sort ikke, formedelsst anden ei saa nødvend-

ven-

vendig Brug, skulde blive endnu kostbarere, allernaadigst har sundet for godt at byde og befale: at ingen, fra denne Plakats Betjendtgjorelse af og indtil videre, maa i Danmark brænde Brændeviin af Rug, malet eller umalet, under Straf af Barenes Konfiskation, samt en Mulkt af Ti Rigsdaler for hver Gang nogen befindes herimod at handle. Lige Straf skal og den eller de Møllere være undergivne, som betrædes at grøtte eller fræae Rug til Brændeviinsbrænden; af hvilke saavel Konfiskationer, som Mulkter, Angiveren nyder den halve Deel og Stedets Fattige den øvrige halve Deel. — En lige Plakat er udiærdiget i det tyske Sprog, hvorved det samme er bestemt for Hertugdømmene Slesvig og Holsten, Hertschabet Pinneberg, Grevskabet Rantzau og Staden Altona.

Under 1 August d. A. er igjennem General-Tollkammeret udfærdiget en Plakat af følgende væsentlige Indhold: At efter Indberetninger, som til Rentekammeret fra Norge ere indkomne, angaaende der sig yttrende Mangel paa Kornvarer og uvisst Haab om en tilkommende god Kornhøst, og da Tilførsel fra Østersøen, tildeels formedelst der endnu gjældende Udførsels Forbud, vedbliver at standses, har Hs. Majestæt sundet fornødent at befale: at herefter, og indtil videre, maa ikke udføres fra Danmark og Norge, direkte eller indirekte, sø eller landværts, til fremmede Steder Hvede, Rug, Byg, Havre, Boghvede, Erter, Bønner, Malt, Meel,

Meel, Gryn, Brød og Skibs-Tvebakker; dog undtages fra dette Forbud det til Provision for ethvert affeilende Skib Nødvendige, saavelsom og det fremmede Korn, som til Udsærl er eller bliver oplagt. Denne Befaling have alle vedkommede Øvrigheder samt Føldbetjentene paa det nøiagtigste at overholde, og, dersom nogen ved dem eller andre overbevises om, imod dette Forbud, at udføre af bemældte Kornvare, da skal ei alene Varene eller deres Værdi være konfiskerede, men tillige i Bøder betales saameget, som Værdien andrager. Saa skal og den Skipper eller anden, som sø- eller landværts udsniger saadanne Kornvarer, bøde 50 Procent af Værdernes Værdi. — En lige Plakat er udsærdiget i det tyske Sprog, hvorved det samme er bestemt for Hertugdømmene Slesvig og Holsteen, Herstædet Pinneberg, Grevstædet Rantzau og Staden Altona.

Ved Reskript, af 1 August d. N., til Biskopen over Aggershuus Stift, ere de for Bergstaden Kongsberg anordnede Torsdags-Prædikener, samt de ugentlige Faste-Prædikener, affæfede, dog at i Stedet for Torsdags-Prædikenerne skal, naar Kommunionen er tilendebragt, hver Torsdag Kl. 10 om Formiddagen, fra Aaften til Middelsdag, holdes offentligt Møde efter rigtig Omgang af een af Bergstadens 10 danske Skolelærere, med den ham tilhørende Skoles Ungdom, paa det at denne, enten ved Sognepræsten selv, eller ved Skolelæreren, kan blive

blive offentlig overhørt, ligesom og Faste-Prædikenerne herefter til større Bequemmelighed skulle holdes om Søndagene til Høimesse og Aftensang.

Under 8 d. M. er igjennem Cancelliet udfærdiget et Reskript til samtlige Stiftamtmand og Biskopper i Norge, af følgende væsentlige Indhold: Hs. Majestæt har ladet sig udførligen foredrage de fra samtlige Biskopper i Norge, saavel som fra den angaaende Skolevæsenets Forbedring i Danmark anordnede Kommission, indhentedes Betænkninger, i Anledning af et til Cancelliet indkommet Forslag, om Klokker- eller Degne-Embederne, i Norge, efterhaanden, som de blive ledige, at forbindes med Skoleholder-Embederne, og Indkomsterne at henlægges til Skole-Kasserne. Og, da Allerhøistamme, i Betragtning af, at Skolevæsenet i Tiden vil aabnes en betydelig Indtægts-Kilde til Skoleholdernes Løns Forøgelse og flere duelige Skolelæreres Ansættelse, naar disse saaledes efterhaanden kunde erholde passende Tillæg til deres Indkomster, ved tillige at besørge Klokkernes Forretninger, aldeles bifalder den foreslagne Foranstaltning, som et gavnligt Middel og virksomt Skridt til at opnaae Hs. Majestæts landsfaderlige Viemed og fremme Skolevæsenets bedre Indretning i Norge, saa har Hs. Majestæt fundet for godt, som en foreløbig Foranstaltning til det norske Skolevæsens Forbedring, at anordne og befale; at Degne- eller Klokker-Embederne i

Nor-

Norge, efterhaanden, som de blive ledige, skulle forenes med Skoleholder-Embederne, og de samme tillagte Indkomster henlægges til vedkommende Skole-Kasser; at ethvert Sogns eller Præstegjælds samtlige Skoleholdere, imod passende Tillæg til deres Løn af Klokker-Embedets Indkomster, ogsaa skulle forrette Klokker-Embedet, og da tillige gives Navn af Kirkesangere, samt at den ældste eller bequemteste af dem, skal, som Forsanger, bestyre Kirkesangen, imodtage Indkomsterne, og derfor, ved hvert Kvartal, aflægge vedbørligt Regnskab, samt aflevere Beholdningen til Sognepræsten, af hvem Regnskabet skal revideres og derefter tilstilles Provsten, som ved hvert Aars Udgang til Stiftet indsender Skole-Regnskaberne for sit hele Provsti, tilligemed sine Anmærkninger over samme.

Ved Reskript, af 8 d. M., til Biskoppen over Sjælands Stift, er Stiftsprovsten i Sjælland, Professor Bast, efter hans Ansøgning, entlediget fra Provstiet over Sochelunds Herred, og er tillige i den Anledning anordnet og fastsat følgende:

- 1) at Sochelunds Herred udenfor Kjøbenhavn skal herefter være et særskilt Provsti under sin egen Provst, hvilken skal vælges paa den i Loven og Anordningerne foreskrevne Maade, og i Følge deraf, indsættes og tage Sæde ved Landemodet, samt tiltræde alle provstelige Forretninger og Rettigheder i bemældte Herred;

2) at

- 2) at Vor Frue Provsti, hvortil de Sogne og Kald i Kjøbenhavn, som hidtil have ligget derunder, fremdeles skulde henhøre, skal herefter ligeledes være et særskilt Provsti;
- 3) at nu værende Provst i bemældte Frue-Provsti, saavel som hans Estermænd, skal desuagtet vedblive at være tillige Stiftsprovst og beholde de Sjælands Stiftsprovsti, vor Frue Prost og Sognekaldet ved Frue Kirke tillagte Tiender, Indkomster og Rettigheder; og endeligen
- 4) at Provsten over Holmens Provsti i Kjøbenhavn skal ogsaa indsættes og tage Sæde ved Landemodet, næst efter Stiftsprovsten, samt lige med andre Herreds Provster, deel tage i Landemodets Forretninger.

Blandede Efterretninger.

Under 3 d. M. har det behaget Hs. Majestæt alernaadigst at resolve saaledes:

”Da Vi finde det, i meer end een Henseende, gavneligt, at Lægen ved Frederiks Hospital, kun paa en vis Tid og ikke for bestandigt forbliver i dette Embed, hvilket ogsaa er overeensstemmende med Stiftelsens approberede Fundats, saa ville Vi, i Betragtning heraf, og i Anledning af, at den nu værende Læge ved Frederiks Hospital, Professor Wang, ved Professor Saxtorphs Død, tiltræder et Corpus universitatis, og at han har erklæret sig til-

tilfreds med, at overlade dette hans Embed til en anden, allernaadigst entledige ham fra samme saaledes: at han vedbliver at være Direktør ved Hospitalet, for med hans hidtil udviste Nidkærhed at gavne Indretningen; at han beholder i Naadfsens Placet alle de Indkomster og Fordele, som med hans hidtil hastes Embed have været forbundne, og at han, efter dets Forløb, nyder den Godtgjørelse, som kan holde ham skadesløs for det Tab, han ved denne Forandring maatte lide.

Den 1 August d. A. har Hs. Majestæt allernaadigst udnævnt den hidtil værende sjerde Deputerede i det kongelige tyske Cancelli, Kammerherre Greve J. F. v. Bernstorff, til Direktør ved Departementet for de udenlandske Sager, saaledes at han, i denne Egenkab, og i Forbindelse med Departementets Chef, paatager sig Forvaltningen af alle derunder henhørende, ikke egentligen politiske Forretninger.

Til Cancelliet er fæet Indberetning om, at adskillige af de til Rættens Medbetjening i Norge opnævnte Laugvælters Mænd have, uagtet de ere Gaardbrugere, vægret sig ved at afslagge den befalede Ed, og at erlægge den derfor bestemte Afgift, paa Grund af, at de enten ere Soldater, Landværn, Perlesiskere eller Lotser.

Efter herover at have indhentet vedkommende Kollegiers

legiers Betænkninger, har Cancelliet, under Dags Datum, tilskrevet samtlige Amtmænd i Norge, til videre Befjendtgjørelse, som Regler i Fremtiden: at, i Henseende til Soldater og Landværn, da findes det billigt, at den nationale Soldat i Norge, i Betragtning af de Byrder, som paaligge ham, forskaanes, saa længe han staaer i virkeligt Nummer, for at sidde i Laugret, men at han derimod, saasnart han har udtjent sin Tid og er bleven indskreven i Landværns-Rullen, bør, ligesom andre gaardbrugende Bønder, opfylde denne Pligt.

Videre: da Forordningen om Lotsvæsenet for Norge, af 19 Mai 1763 dens 29 §, fritager de faste Lotser for endeel Byrder, hvorved de fra deres Lots-Tjeneste kunne hindres, hveriblandt Rettens Besiddelse udtrykkelig nævnes, saa bør ogsaa disse Lotser, uagtet de ere Gaardbrugere, være befrieede for at opnævnes til Laugrettes Mænd, aflægge den befalede Ed, eller erlægge den derved bestemte Afgift.

Hvad derimod Perlesifferne angaaer, da blev det, den Gang Perlesifferiet hørte op at være under Forpagtning og blev overdraget Fogderne, tillige ved en kongelig Resolution, af 5 Januar 1791, bestemt, at de Folk, som de betjente sig af til Sifferiet, ikke skulde nyde den Frihed for Udskrivning til Militær-Tjeneste, som de, blandt flere Friheder, vare i Besiddelse af, i Følge Forordningen af 28 Mai 1718. I Overeensstemmelse hermed, samt da Perlesifferiet for det meste ikke længere

drives, bør ingen, under Navn af Perlesfisker, heres-
ter fritages for at udnævnes til Laugrettesmand.

Uhrmagersvendene i Kjøbenhavn have anholdt om
Approbation paa nogle imellem dem vedtagne Regler til
en Syge- og Begravelses-Kasses Oprettelse, saaledes
lydende:

- 1) Uhrmagersvendene skulle have en Kasse, som skal
staae hos Oldermannen, og hvortil den ene Bisfidder
skal have een Nøgel og den ældste Svend en anden: i
denne Kasse forvares de Syge, eller saa kaldede Tide-
penge, som indkomme fra Svendene hvert Qvartal,
og deraf betales til Syge ugentligen og til Begravelses-
Omkostninger, alt efter Kassens Tilstand i dens Frem-
vært; men, naar Kassen haver samlet en Fond af
200 Rdlr., da bestemmes, hvormegget ugentligen en
Syg deraf skal nyde, og hvormegget til en Begravelse
udbetales.
- 2) Enhver Uhrmagersvend erlægger hver Uge 4 ß . dansk
Kourant til Syge-Kassen, for hvilken Betaling den
Mester, han arbejder hos, staaer til Ansvar, at sam-
me hvert Qvartal i den dertil indrettede Kasse bliver
indbetalt, hvoraf følger, at det anmærkes paa Sven-
denes Afkedseddel, at han intet er til Syge-Kassen
skyldig.
- 3) De Svende, som ikke arbeide hos Mestere, og ude-
blive et Qvartal med den til Syge-Kassen bestemte

Be-

Betaling, udelukke sig selv derved fra den Hjælp, de af Sygekassen kunde vente, naar de bleve syge, da de, i saa Tilfælde, ingen Understøttelse kan vente,

- 4) Det, som i Kassens Fremværts-Tid, saa og det, som i Fremtiden bliver bestemt at udbetales deraf til Syge- eller Begravelses-Omkøstninger, kan ikke behæftes med Gjæld, eller deri gjøres noget Beslag eller Arrest, men alene være til den bestemte Brug.

Disse Regler ere ved Cancelli-Skrivelse, af 22 Juli d. A., til Kjøbenhavns Magistrat, approberede, dog saaledes: at ikkun de Uhrmagersvende bør være pligtige til at erlægge de vedtagne 4 R. ugentligen, som dertil godvilligen erklære sig, og som en Folge deraf, i Tiden agte at nyde godt af denne Indretning, altsaa ikke, som den anden Post bestemmer, at enhver af Ovenbenede bør betale disse 4 R., siden derved endog kan have Hensyn til dem, som baade nu og i Tiden maatte undslaae sig for Deeltagelse i denne Udgift.

I Anledning af en indkommen Forestilling om en nyere Bestemmelse i Forordningen, af 19 Juli s. A., dens 102 S., angaaende, at enhver af de Kjøresvende, der møde med Vandkarrer ved Tiden, skal af Politiet leveres et Tegn, fra hvilken Slags Springvands- eller Gade-Pompe han har at tilføre Vand til Brandstedet

m. v., har det behaget Hs. Majestæt, under 18 f. M., allernaadigst at resolve:

At Politimesteren maa være bemyndiget til, naar Omstændighederne ikke tillade den i Brand-Anordningens 102 § befalede Uddeling af Tegn til Kjørefarklene, at træffe saadan Foranstaltning, hvorved Anordningens Hensigt, Vandets hurtige Frembringelse og den nødvendige Ordens Bedligholdselse paa anden Maade kan opnaaes.

Cancelliet har modtaget en Forespørgsel fra den konstituerede Auktions-Direktor Weder, om Brygger-Lauget i Kjøbenhavn kan fritages for at betale Auktions-Salarium og Fattiges-Penge af de gjorte Licitations-Bud paa et Quantum Byg, der ikke er approberet.

Efter at have derover indhentet Kjøbenhavns Hof- og Stads-Rets Erklæring, har bemældte Kollegium i den Anledning, under 15 f. M., tilfrevet fornævnte Ret, at der bør forholdes med Licitationer, som med Auktioner, og det saameget meer som Plakaten, af 10 Juni 1796, forudsætter saadant; samt at, da Hammer-slag paa de uapproberede Bud er sket, bør og Salarium og Fattiges-Penge deraf erlægges, da det er Auktions-væsenet uvedkommende, hvad enten Approbation finder Sted, eller ikke, og Sportelkassen, samt Fattig-

Wæ.

Basenet muligen kunde miste de dem tilkommende Indtægter ved anden Forening imellem Vedkommende, naar ikke Salarium og Fattiges-Penge skulle erlægges af de ved Auktion eller Licitation opbudne Bøer, hvorpaa ei erholdes Approbation.

Det er bragt under Spørgsmaal, hvorvidt en Sø-Limit, efter at han har fyldt 36 Aar, bør ansees som Frimand, eller være pligtig til at tage Amtspas, naar han forlader Distriktet?

I den Anledning har Cancelliet, under 5. f. M., tilskrevet samtlige Landmilice-Sessioner i Danmark, at en Sø-Limit, naar han har fyldt sit 36te Aar, bør, paa Grund af Anordningerne, gives Afskeds- eller Fri-pas, dersom han, efter den Tid, ei vil ernære sig af Søfart; men, dersom han fremdeles vil vedblive at fare til Søes, da bliver han staaende i Sø-Rullen, saaledes som ved Sø-Recrutterings-Forordningen, af 1 Februar 1770, er foreskrevet.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 1 August er Under-Chirurg ved Kongens Regiment, E. H. Klein, beklædt til Chirurg paa Kronborg Amt, i Chirurg H. H. Voigts Sted, som efter Ansøgning derafra er entlediget.

diget. Den 8 August er den surnumerære Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret, Morgenstjerne, i Anledning af Assessor Beckmans Død, bestikket til virkelig Assessor i Retten med Gage; den første Sekretær ved Protokollen i Høiesteret, Cancelli-Sekretær E. C. Rafn til at være tillige overordentlig Assessor i Hof- og Stads-Retten; Kand. Juris H. G. Treschow udnævnt til surnumerær Sekretær ved Protokollen i Høiesteret, efter nærmere aflæggende Prøve; Over- og Underrets-Prokurator B. H. Dall bestikket til Landstingshører og Skriver ved Landstinget i Lolland og Falster; Sognepræsten for Frøsløf og Møllerup Menigheder i Aalborg Stift, P. Winther, til Sognepræst for Hundslunds Menighed i Aarhuus Stift, og Personel-Kapellan S. Hiort til Sognepræst for bemældte Frøsløf og Møllerup Menigheder; Kand. Theol. L. Sletting til Sognepræst for Horne og Asdal Menighed i Aalborg Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 25 Juli er hidtil værende Kompastor ved Christi- og Garnisons-Kirken i Kendsborg, J. W. Brünning, bestikket til Pastor i Ulsnis under Gottorf Amt.

Under Generalitetet: Den 1 August ere Premier-Lieutenanterne v. Schrøder af det 2det aggershusiske og v. Klem af det 1ste jydsk Infanteri-Regiment udnævnte til virkelige Capitainer og Chefer for de 2de i førstbemældte Regiment vakante nationale Kompagnier,

og J. H. v. Styrup til Kofskadet ved Landkadet Kon-
vagniet.

Under Rentekammeret: Den 6 August er
Oberstlieutenant og Kammerjunker E. E. v. Sames ud-
nævnt til Med-Direktør for Skuespillene; Holzhörsteren
paa Bornholm, Kapitaen H. Bidstrup, i Naade ent-
lediget med Pension, og Sec. Lieutenant ved det sjæ-
landske Jæger-Korps, H. Romer, ansat som Holzhör-
ster i hans Sted; Lieutenant og Land-Inspektor J. H.
Hørst udnævnt til anden Markscheider ved Kongsberg
Sølvværk; Fuldmægtigen i det islandske Renteskriver-
Kontor, Revisor E. Møller, i Naade forløvet med
Pension, og Examinatus Juris J. Königsfeldt, Rand.
Juris P. E. Holst, samt Exam. Jur. E. F. Junge ud-
nævnte til Kopiister, den første i det kjøbenhavnske, den
anden i det søndensfeldske og den tredje i det islandske
Renteskriver-Kontor.

Under Admiralitetet: Den 17 Juli er Under-
Chirurg Wendelboe ansat til Reserve-Chirurg ved 1ste
Division Søfolk, og Studiosus Chirurgiæ E. G. Han-
sen i hans Sted ansat til Under-Chirurg ved 4de Division

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer;
der forsendes med de vidende Poster til Norge, de
danske Provindser og Hertugdømmene.